

Sesijas dokuments

A9-0388/2023

4.12.2023

ZIŅOJUMS

par kultūras daudzveidību un autoriem paredzētiem nosacījumiem Eiropas mūzikas straumēšanas tirgū
(2023/2054(INI))

Kultūras un izglītības komiteja

Referents: *Ibán García Del Blanco*

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
PASKAIDROJUMS	12
PIELIKUMS. VIENĪBAS VAI PERSONAS, NO KURĀM REFERENTS IR SAŅĒMIS INFORMĀCIJU	14
INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ	15
ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA.....	16

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par kultūras daudzveidību un autoriem paredzētiem nosacījumiem Eiropas mūzikas straumēšanas tirgū (2023/2054(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 167. pantu,
- ņemot vērā UNESCO Konvenciju par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 17. aprīļa Direktīvu (ES) 2019/790 par autortiesībām un blakustiesībām digitālajā vienotajā tirgū un ar ko groza Direktīvas 96/9/EK un 2001/29/EK¹,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 20. maija Regulu (ES) 2021/818, ar ko izveido programmu "Radošā Eiropa" (2021.–2027. gads) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1295/2013²,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2022. gada 14. septembra Regulu (ES) 2022/1925 par sāncensīgiem un godīgiem tirgiem digitālajā nozarē un ar ko groza Direktīvas (ES) 2019/1937 un (ES) 2020/1828 (Digitālo tirgu akts)³,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2022. gada 19. oktobra Regulu (ES) 2022/2065 par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts)⁴,
- ņemot vērā 2022. gada 14. decembra rezolūciju par jaunas Eiropas darba kārtības kultūrai un ES Starptautisko kultūras sakaru stratēģijas īstenošanu⁵,
- ņemot vērā 2021. gada 20. oktobra rezolūciju par Eiropas medijiem digitālajā desmitgadē: rīcības plāns atveseļošanas un pārkārtošanās atbalstam⁶,
- ņemot vērā 2021. gada 20. oktobra rezolūciju par mākslinieku situāciju un kultūras nozares atveseļošanu ES⁷,
- ņemot vērā 2021. gada 19. maija rezolūciju par mākslīgo intelektu izglītības, kultūras un audiovizuālajā nozarē⁸,

¹ OV L 130, 17.5.2019., 92. lpp.

² OV L 189, 28.5.2021., 34. lpp.

³ OV L 265, 12.10.2022., 1. lpp.

⁴ OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp.

⁵ OV C 177, 15.5.2023., 78. lpp.

⁶ OV C 184, 5.5.2022., 71. lpp.

⁷ OV C 184, 5.5.2022., 88. lpp.

⁸ OV C 15, 12.1.2022., 28. lpp.

- ņemot vērā 2020. gada 20. oktobra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par mākslīgā intelekta, robotikas un saistīto tehnoloģiju ētisko aspektu satvaru⁹,
 - ņemot vērā 2020. gada 20. oktobra rezolūciju par intelektuālā īpašuma tiesībām saistībā ar mākslīgā intelekta tehnoloģiju attīstību¹⁰,
 - ņemot vērā Parlamenta 2020. gada 17. septembra rezolūciju par Eiropas kultūras atveseļošanu¹¹,
 - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
 - ņemot vērā Kultūras un izglītības komitejas ziņojumu (A9-0388/2023),
- A. tā kā mūzikas nozare ir nozīmīgs kultūras pīlārs, jo tā ir būtiska Savienības kultūras un valodu daudzveidības sastāvdaļa un no visām kultūras un radošajām nozarēm (CCS) tai ir visplašākā sabiedriskā rezonanse;
 - B. tā kā mūzikas nozare ir svarīga CCS daļa, kas ir atzīta par vienu no 14 galvenajām Eiropas ekonomiku veidojošajām ekosistēmām, jo tā nodrošina izaugsmi un darbvietu radīšanu, cita starpā jauniešiem;
 - C. tā kā komponisti, dziesmu autori un izpildītāji ir mūzikas nozares vērtību ķēdes pamatā un ir galvenie un svarīgākie radošie dzinējspēki attiecībā uz visu straumēšanas platformās izplatīto mūziku;
 - D. tā kā pēdējās divās desmitgadēs straujie jauninājumi digitālo tehnoloģiju jomā ir būtiski pārveidojuši mūzikas nozari, jo īpaši veidu, kā mūzika tiek radīta, producēta un izplatīta, kā arī veidu, kā cilvēki tai piekļūst un to patērē;
 - E. tā kā mūzikas nozare nepārtraukti strauji pielāgojas, izmantojot jaunus uzņēmējdarbības modeļus, jaunus veidus, kā mijiedarboties ar auditoriju, ar papildinošu platformu, piemēram, sociālo mediju platformu vai īsformāta video lietotņu, palīdzību, kas rada gan jaunas iespējas, gan izaicinājumus; tā kā šajā saistībā ir jārisina svarīgi uzdevumi, piemēram, kultūras daudzveidības veicināšana un taisnīga atlīdzība autoriem;
 - F. tā kā mūzikas straumēšanas pakalpojumi šobrīd ir galvenais veids, kā cilvēki visā pasaulē klausās mūziku, izmantojot vai nu digitālās mūzikas platformas, vai platformas, kurās tiešsaistes lietotāji augšupielādē saturu, tostarp sociālo mediju platformas, tiešraides izpildījuma straumēšanas vai īsformāta video lietotnes, kuras nodrošina piekļuvi līdz pat 100 miljoniem ierakstu, kas ir pieejami jebkurā vietā, jebkurā laikā un ar visu veidu ierīcēm vai nu bez maksas, vai par salīdzinoši zemu mēneša abonēšanas maksu;
 - G. tā kā straumēšana veido 67 % no mūzikas nozares kopējiem ieņēmumiem¹²; tā kā pasaules mūzikas nozarē ir bijusi vērojama ilgtspējīga izaugsme, kas sasniedza

⁹ OV C 404, 6.10.2021., 63. lpp.

¹⁰ [OV C 404, 6.10.2021., 129. lpp.](#)

¹¹ OV C 385, 22.9.2021., 152. lpp.

¹² *International Federation of Phonography Industry* (Starptautiskā Fonogrāfijas nozares federācija), “Global Music Report 2023”, 2023. gada 21. marts.

kulmināciju 2022. gadā, kurš bija astotais izaugsmes gads pēc kārtas, gada ieņēmumiem sasniedzot 22,6 miljardus USD; tā kā arvien pieaugošais investoru skaits mūzikas nozarē liecina par tās milzīgo vispārējo ekonomisko vērtību;

- H. tā kā autori un izpildītāji bieži vien netiek atzīti vai atalgoti tādā veidā, kas atspoguļotu viņu ieguldījuma patieso apmēru, kā rezultātā lielākā daļa autoru saņem ļoti nelielus ienākumus no mūzikas straumēšanas tirgus un bieži vien viņi nespēj turpināt savu profesionālo karjeru, un laika gaitā tas rada ievērojamu nelīdzsvarotību, kas ir jānovērš¹³; tā kā ir jāizskata tainīgāki modeļi attiecībā uz to, kā veikt no straumēšanas gūto ieņēmumu sadali autoriem un izpildītājiem, izvērtējot dažādus pieejamos mehānismus, piemēram, proporcionalitātes un uz lietotāju orientētus modeļus vai pilnīgi jaunus mehānismus; tā kā kritēriji attiecībā uz to, kā platformas veic plūsmu uzskaiti, var ietekmēt arī straumēšanas manipulāciju praksi;
- I. tā kā pētījumos ir norādīts, ka pašreizējai situācijai ir raksturīgi jauni izaicinājumi, kā arī vairākas ilgstošas sistēmiskas problēmas, ar kurām mūzikas nozare joprojām saskaras, jo īpaši produktu kopējās vērtības samazināšanās, lielo izdevniecību un vispopulārāko mākslinieku īstenota ieņēmumu koncentrācija, tādu kvalitatīvu datu trūkums, kas nepieciešami, lai pienācīgi identificētu autorus, izpildītājus vai citus tiesību subjektus, straumēšanas manipulācijas, mūzikas satura nelikumīga izmantošana, ko veic tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēji un dominējošas tiešsaistes platformas un lietojumprogrammu veikali; atgādina, ka visi minētie faktori ietekmē mūzikas straumēšanas tirgus radīto ieņēmumu tainīgumu un ilgtspēju;
- J. tā kā, kopš sāкта mūzikas straumēšanas pakalpojuma sniegšana, mēneša abonementa vidējā cena par šādu pakalpojumu gadu gaitā nav palielinājusies, jo īpaši ņemot vērā inflāciju un pieejamā satura ievērojamo pieaugumu;
- K. tā kā mūzikas pakalpojumiem nevajadzētu uzskatīt autoru tiesības par brīvu aktīvu savu komerciālo un reklāmas stratēģiju nolūkos;
- L. tā kā mūzikas straumēšanas platformām, izmantojot algoritmus un ieteikumu sistēmas, ir būtiska nozīme satura atklāšanā, un tādējādi tām ir būtiska ietekme uz kultūras daudzveidību; tā kā tās var arī ietekmēt, noteikt vai palielināt atsevišķu ierakstu pamanāmību un līdz ar to arī autoru un komponistu, kā arī citu Eiropas CCS dalībnieku ieņēmumus;
- M. tā kā mūzikas straumēšanas platformām būtu jāturpina centieni palielināt vispārējo pārredzamību un izsekojamību daudzos darbības aspektos, kas ir ļoti svarīgi autoriem, izpildītājiem un citiem tiesību subjektiem; tā kā mūzikas straumēšanas platformām nav pienākuma nodrošināt savu algoritmu un ieteikumu rīku pārredzamību vai Eiropas muzikālo darbu popularizēšanu;

¹³ Informatīvs paziņojums "[Research for CULT Committee: Cultural diversity and the conditions for authors in the European music streaming market: a bibliographical review](#)" (CULT komitejas pieprasīts pētījums par kultūras daudzveidību un autoriem paredzētiem nosacījumiem Eiropas mūzikas straumēšanas tirgū: bibliogrāfisks apskats), Eiropas Parlaments, Iekšpolitikas ģenerāldirektorāts, Struktūrpolitikas un kohēzijas politikas departaments, 2023. gada jūnijs.

- N. tā kā ir jāturpina analizēt kultūras daudzveidības veicināšanu Eiropas mūzikas straumēšanas tirgū, tostarp Eiropas mākslinieku popularizēšanu visā pasaulē, lai pilnībā atraisītu Eiropas *CCS* potenciālu, kas nevar būt atkarīgs tikai no dominējošu privātu globālo dalībnieku komercēmumiem;
- O. tā kā mūzikas nozare arvien vairāk saskaras ar mākslīgā intelekta radīta satura pieaugumu, jo katru dienu strauji pieaug ierakstu skaits, kuri pārpludina straumēšanas platformas, kas var saasināt pastāvošo nelīdzsvarotību attiecībā uz atklājamību un autoru atalgojumu; tā kā mākslīgā intelekta tehnoloģiju izstrādei drīzāk būtu jākalpo cilvēka radošumam un jāveicina tā attīstība, un tās būtu jāizmanto pārredzami;
- P. tā kā vairākos pētījumos ir konstatēti vairāki straumēšanas krāpšanas un manipulācijas gadījumi, jo daži dalībnieki cenšas manipulēt ar sistēmu, lai iekasētu ieņēmumus, kas pienāktos autoriem vai izpildītājiem, piemēram, izmantojot robotus, lai mākslīgi palielinātu noteiktu augšupielādēto ierakstu klausītāju skaitu¹⁴; tā kā atklāšanas sistēmas un identifikācijas mehānismi, lai mazinātu šo krāpniecisko rīcību mūzikas straumēšanas platformās, līdz šim ir bijuši ierobežoti;
- Q. tā kā ir svarīgi nodrošināt funkcionējošu vienoto tirgu mūzikas izplatīšanai tiešsaistē; tā kā tādēļ būtu jāvelta lielākas pūles, lai risinātu un novērstu atšķirības un nelīdzsvarotību, ņemot vērā to ietekmi uz tirgu, jo īpaši attiecībā uz straumēšanas platformu radīto ieņēmumu daļu; tā kā šajā nolūkā būtu jāveic turpmāka izpēte un analīze, lai vāktu datus un noteiktu faktorus, kas varētu radīt šķēršļus mūzikas satura aprītei visā Eiropā;
- R. tā kā pareiza autoru identifikācija ir būtiska ne tikai viņu atpazīstamībai un labākam atlīdzinājumam, bet arī daudzveidības un pārredzamības nodrošināšanai platformās,
1. uzsver, ka ir jāatbalsta un jāizstrādā noteikumi, kas Savienībā nodrošina taisnīgu un ilgtspējīgu mūzikas straumēšanas ekosistēmu, kura gan veicina kultūras daudzveidību, gan novērš nelīdzsvarotību, kas negatīvi ietekmē nozari, jo īpaši tās autorus un izpildītājus, un var kavēt tās uzplaukumu;
 2. uzsver, ka visiem mūzikas straumēšanas vērtības ķēdes dalībniekiem ir jāiesaistās efektīvā dialogā, kurā piedalās autori un izpildītāji, un jāveic nepieciešamās izmaiņas nolūkā izveidot taisnīgu, iekļaujošu un ilgtspējīgu ekosistēmu, lai tā varētu veicināt kultūras daudzveidību, sniedzot iespējas atklāt māksliniekus, kā arī veicinot vietējos repertuārus;
 3. ar bažām norāda, ka pašreizējā nelīdzsvarotība ieņēmumu sadalē mūzikas straumēšanas tirgū ir nelabvēlīga gan autoriem, gan izpildītājiem un apdraud viņu profesionālās karjeras ilgtspēju digitālajā tirgū; atzinīgi vērtē visus centienus panākt taisnīgāku atlīdzību autoriem un izpildītājiem, atzīstot viņu nozīmīgumu Eiropas mūzikas nozarē;
 4. aicina Komisiju izvērtēt to, kā Eiropas mūzikas straumēšanas tirgū spēkā esošā līgumu slēgšanas prakse, kā arī pašreizējais mūzikas straumēšanas pakalpojumu ieņēmumu sadales modelis ietekmē kultūras daudzveidību un autoriem un izpildītājiem paredzētas

¹⁴ Paziņojums presei “[Fake streams, real phenomenon: the CNM working with the industry to fight streaming fraud](#)” (Viltus straumēšana, īsta parādība: CNM sadarbojas ar nozari, lai apkarotu krāpšanos ar straumēšanu), *Centre national de la musique*, 2023. gada 16. janvāris.

atbilstīgas un samērīgas atlīdzības principu, un aicina Komisiju sadarbībā ar attiecīgajām ieinteresētajām personām izpētīt piemērotus pasākumus, tostarp alternatīvus un taisnīgākus modeļus straumēšanas ieņēmumu pārdalei; aicina Komisiju pārbaudīt, vai mūzikas nozarē ir augsts koncentrācijas līmenis, un novērtēt tās ietekmi uz kultūras daudzveidību, autoru atalgojumu un konkurenci;

5. mudina visas ieinteresētās personas veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai novērstu pašreizējo nelīdzsvarotību, un aicina Komisiju uzraudzīt un veicināt progresu šajā jomā un apsvērt atbilstīgus politikas priekšlikumus, ja ar brīvprātīgām ieinteresēto personu iniciatīvām neizdosies rast jēgpilnus risinājumus;

Ceļā uz ilgtspējīgu ekosistēmu autoriem

6. uzsver, ka autoru būtiskā loma būtu jāatspoguļo, nodrošinot lielāku atpazīstamību mūzikas straumēšanas pakalpojumos un līdzsvarotāku straumēšanas ieņēmumu sadali; aicina nozari izpētīt jaunus modeļus straumēšanas ieņēmumu sadalei, lai autoriem un izpildītājiem nodrošinātu pēc iespējas vienlīdzīgāku un taisnīgāku sadali;
7. mudina Komisiju izvērtēt, vai jauno tehnoloģiju, piemēram, blokķēžu, un tiesību īpašnieku, muzikālo darbu un skaņu ierakstu starptautisko identifikācijas kodu izmantošanai ir potenciāls uzlabot pārredzamību un izmaksu efektivitāti mūzikas straumēšanas tirgū, jo īpaši attiecībā uz metadatu precizitāti un atlīdzību, jo īpaši autoriem un izpildītājiem; pauž nožēlu par to, ka kopumā mūzikas straumēšanas pakalpojumiem ievērojami trūkst šādas pārredzamības un identifikācijas prasību;
8. uzsver, ka ir svarīgi, ka autori kļūst par mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju biedriem, lai nodrošinātu tiesības uz koplīgumiem un kolektīvo pārstāvību; uzsver, ka ar autoru sabiedrību starpniecību īstenoto kolektīvo sarunu mērķis ir nodrošināt pienācīgu vērtību autoru darbu izmantošanai mūzikas straumēšanas tirgū, kā arī veicināt taisnīgāku piekļuvi tirgiem un kultūras daudzveidību Savienībā; atgādina, cik svarīga ir Direktīva 2014/26/ES¹⁵, kas nodrošina satvaru tiešsaistes autortiesību daudzteritoriālai licencēšanai attiecībā uz mūzikas straumēšanas pakalpojumiem un autoru brīvu izvēli attiecībā uz visefektīvāko veidu, kā pārvaldīt savas atlīdzības tiesības, un nosaka augsta līmeņa pārredzamību un labas pārvaldības noteikumus mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, kam ir izšķiroša nozīme mūzikas straumēšanas platformu repertuāru efektīvā pārvaldībā;
9. uzsver, ka ir būtiski uzlabot visu jaunrades procesā iesaistīto personu, jo īpaši autoru un izpildītāju, identifikāciju mūzikas straumēšanas pakalpojumos, nodrošinot visaptverošu un precīzu metadatu pievienošanu no radīšanas brīža jebkuram mūzikas straumēšanas pakalpojumā augšupielādētam ierakstam; šajā sakarībā mudina izmantot visus starptautiskos identifikācijas kodus (*IPI*¹⁶, *ISWC*¹⁷, *ISRC*¹⁸, *IPN*¹⁹ un *ISNI*²⁰); uzsver —

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/26/ES (2014. gada 26. februāris) par autortiesību un blakustiesību kolektīvo pārvaldījumu un muzikālo darbu tiesību lietošanai tiešsaistē daudzteritoriālo licencēšanu iekšējā tirgū (OV L 84, 20.3.2014., 72. lpp.).

¹⁶ *IPI*: *Interested Parties Information* (informācija par ieinteresētajām personām), <https://www.ipisystem.org/>.

¹⁷ *ISWC*: *International Standard Musical Work Code* (Starptautiskais mūzikas darbu standartkodekss), <https://www.iswc.org/>.

¹⁸ *ISRC*: *International Standard Recording Code* (Starptautiskais ierakstu standartkodekss),

lai meklētu un atrastu darbus, autoru pienācīgai identificēšanai ir būtiska nozīme un ieņēmumu sadalē tā nodrošina autoriem pienācīgu atlīdzību;

10. aicina visus mūzikas nozares dalībniekus pastiprināt centienus, lai nodrošinātu, ka dziesmu metadati ir pilnīgi un pareizi, identificējot un precīzi norādot autoru datus attiecībā uz viņu mūzikas darbiem straumēšanas pakalpojumos, jo īpaši, ja augšupielādēto saturu veido pilnīgi neatkarīgi autori;
11. uzsver, ka ir jāpalielina izpratne, jo īpaši jauno autoru vidū, par to, cik svarīgi ir pareizi identificēt savus muzikālos darbus un iekasēt par tiem atlīdzību straumēšanas tirgū; atzinīgi vērtē attiecīgās pētniecības programmas un iniciatīvas, tostarp tās, kas tiek īstenotas starptautiskā līmenī, un aicina Komisiju izpētīt veidus, kā atbalstīt šādas iniciatīvas;
12. atgādina, ka ir jānodrošina autoru tiesību ievērošana neatkarīgi no mūzikas straumēšanas pakalpojumu piedāvājuma; norāda, ka vairāki neseni pētījumi^{21,22} liecina, ka lielākā daļa autoru un izpildītāju nesāņem pietiekamus ienākumus no mūzikas straumēšanas; aicina pārskatīt pirmsdigitālās autoratlīdzības likmes, lai tās saskaņotu ar taisnīgām un mūsdienīgām likmēm; nosoda visu tādu shēmu kā, piemēram, tā dēvēto *payola* shēmu pastāvēšanu, kas liek autoriem samierināties ar zemākiem ienākumiem vai to neesamību apmaiņā pret lielāku atpazīstamību, tādējādi vēl vairāk samazinot viņu jau tā ļoti zemos ieņēmumus no straumēšanas, jo īpaši ņemot vērā to, ka solījums par lielāku atpazīstamību vairumā gadījumu paliek neizpildīts;
13. norāda, ka Eiropas pastāvošajā konkurencē starp mūzikas straumēšanas pakalpojumu sniedzējiem dominē daži globālie dalībnieki; atgādina, ka ir ātri jāīsteno Digitālā tirgus akts un Digitālo pakalpojumu akts, lai nodrošinātu taisnīgu ekosistēmu, izbeidzot tiešsaistes satura kopīgošanas platformu un mūzikas straumēšanas pakalpojumu sniedzēju negodīgu konkurences praksi mūzikas straumēšanas tirgū, piemēram, tādu, kas ļauj lietotājiem nelikumīgi straumēt vai lejupielādēt aizsargātu saturu; uzsver, ka šajā sakarā ir vajadzīga pārredzamība un efektīva revīzija; uzsver, ka platformām pašām ir tajās jāizskauž šādi pārkāpumi, un tie ir jāizskauž arī lietotņu veikalos;
14. uzsver, ka ir svarīgi ieguldīt jaunus Eiropas talantus un mūzikā, tostarp vietējos māksliniekos, specializētos māksliniekos un māksliniekos no neaizsargātām kopienām, izmantojot piemērotus finansēšanas instrumentus, tostarp programmu “Radošā Eiropa”, lai veicinātu ieguldījumus daudzveidīgākos repertuāra veidos valodas vai žanra ziņā, digitālo prasmju nodrošināšanā un uzņēmējdarbības modeļu digitālajā pārveidē, un uzsver, ka ir jāpalielina autoru informētība par savām tiesībām;

<https://isrc.ifpi.org/en/>.

¹⁹ IPN: *International Performer Number* (starptautiskais izpildītāja numurs), <https://www.scapr.org/tools-projects/ipd/>.

²⁰ ISNI: *International Standard Name Identifier* (starptautisks vārdu standarta identifikators), <https://isni.org/>.

²¹ Eiropas Komponistu un dziesmu autoru alianse, “[Music streaming and its impact on music authors – why we should fix streaming and how to ensure a sustainable future for all music creators](#)”. 2023. gada jūlijs.

²² *Legrand Network*, “[Study on the place and role of authors and composers in the European music streaming market](#)”, Eiropas Autoru un komponistu sabiedrību grupa, 2022. gada 28. septembris.

15. atbalsta informācijas apmaiņas veicināšanu par mākslinieku tiešraides priekšnesumiem platformās, jo īpaši attiecībā uz vietējiem māksliniekiem, lai veicinātu jaunu mākslinieku atklāšanu un lielāku pamanāmību;
16. aicina visas mūzikas straumēšanas nozares ieinteresētās personas sadarboties, lai novērtētu un samazinātu digitālās mūzikas radīto oglekļa pēdu;

Eiropas muzikālo darbu atpazīstamība un atklājamība

17. aicina Savienības līmenī veikt pasākumus, lai garantētu Eiropas muzikālo darbu pamanāmību un pieejamību, ņemot vērā mūzikas straumēšanas platformās pieejamā satura lielo apjomu, kas pastāvīgi palielinās, un to, ka trūkst Savienības noteikumu to saskaņotai regulēšanai;
18. atzinīgi vērtē Komisijas uzsākto pētījumu, kura mērķis ir novērtēt Eiropas muzikālo darbu atklājamību mūzikas ekosistēmā, cita starpā izmantojot mūzikas straumēšanas pakalpojumus; aicina Komisiju, pamatojoties uz šiem rezultātiem, ierosināt atbilstīgus pasākumus, tostarp tiesisko regulējumu, lai nodrošinātu Eiropas muzikālo darbu pamanāmību un pieejamību un piešķirtu tiem lielāku nozīmīgumu mūzikas straumēšanas platformās;
19. šajā saistībā aicina Komisiju nodrošināt, lai šādā tiesiskajā regulējumā tiktu iekļauti īpaši daudzveidības rādītāji, kas ļautu neatkarīgi izvērtēt Eiropas muzikālo darbu izmantošanu un pamanāmību un to žanru, valodu un neatkarīgo autoru dažādību;
20. turklāt uzsver, ka saistībā ar šādu tiesisko regulējumu Komisijai būtu jānosaka paraugprakse par to, kā testēt daudzveidīgu saturu, kas tiek popularizēts platformu saskarnēs, un regulāri uzraudzīt un ziņot par to, izmantojot skaidru metodiku, lai izprastu un izvērtētu Eiropas muzikālo darbu pamanāmību, cita starpā pārraudzītos atskaņošanas sarakstos, lietotāju saskarnēs, algoritmiskajās izvēlēs un ieteikumu sistēmās, lai nodrošinātu atpazīstamību un atklājamību;
21. aicina Komisiju vākt datus un veikt rūpīgu analīzi, lai nodrošinātu Eiropas muzikālo darbu atklājamību, izmantojot mūzikas straumēšanas pakalpojumus, kā arī izveidot strukturētu dialogu starp visām iesaistītajām pusēm; aicina Komisiju, pamatojoties uz konstatējumiem, apsvērt iespēju noteikt konkrētus pasākumus, piemēram, kvotas Eiropas muzikālajiem darbiem mūzikas straumēšanas platformās;
22. aicina Komisiju un dalībvalstis izvērtēt piemērotus veidus, kā saglabāt Eiropas digitālo muzikālo mantojumu, vienlaikus samazinot *de facto* atkarību no komerciālām mūzikas straumēšanas platformām, lai ilgtermiņā nodrošinātu Eiropas muzikālo darbu pieejamību un pieklūstamību;

Ceļā uz ētisku mākslīgā intelekta izmantošanu

23. aicina kultūras un radošajā nozarē, tostarp mūzikā, ētiski izmantot mākslīgo intelektu un uzsver, ka mākslinieki var izmantot mākslīgo intelektu kā instrumentu, lai veiktu izpēti, ieviestu jauninājumus un pilnveidotu savus darbus; aicina nodrošināt maksimālu pārredzamību un uzsver, ka ir jānodrošina atbilstība visām Savienības juridiskajām

prasībām attiecībā uz mūzikas darbu izstrādi, producēšanu un atskaņošanu, izmantojot mākslīgā intelekta tehnoloģijas; uzsver, ka ir jāpievēršas īpašajai ietekmei, ko rada mākslīgā intelekta izmantošana *CCS*;

24. aicina Komisiju ierosināt mērķtiecīgas tiesību normas, lai nodrošinātu visu attiecīgo mūzikas straumēšanas platformu algoritmu un satura ieteikumu sistēmu pārredzamību nolūkā novērst negodīgu praksi un krāpšanos ar straumēšanu, ko izmanto, lai samazinātu izmaksas un vēl vairāk samazinātu vērtību profesionāliem autoriem; aicina mūzikas pakalpojumu sniedzējus turpināt ieguldīt piemērotos instrumentos šādu darbību noteikšanai;
25. uzsver, ka mākslīgā intelekta radīta satura pieauguma rezultātā straumēšanas platformās augšupielādē arvien vairāk ierakstu, un tādēļ vēl svarīgāk ir nodrošināt Eiropas muzikālo darbu pamanāmību un atklājamību; uzsver, ka sabiedrība ir jāinformē par to, vai mūzikas straumēšanas platformās klausāmie skaņdarbi, dziesmas vai mākslinieki ir galvenokārt mākslīgā intelekta radīti un/vai bez ievērojama cilvēku ieguldījuma; šajā sakarībā uzsver, ka ir jāstrādā pie tā, lai nodrošinātu, ka patērētāji ir labi informēti, un uzsver, ka ir jāizveido skaidrs, savlaicīgs un pamanāms marķējums, lai informētu sabiedrību par darbiem, kas radīti, pilnībā izmantojot mākslīgo intelektu, un kas neietver autora personības vai radošuma izpausmi;
26. atzinīgi vērtē ieinteresēto personu dialogu par dziļviltojumu izplatības novēršanu mūzikas straumēšanas platformās un aicina ņemt vērā visu autoru un izpildītāju intereses; atgādina, ka dziļviltojumi ir mākslīgā intelekta modeļu un lietotņu radītie rezultāti, kas var izmantot autoru un izpildītāju identitāti, balsis un līdzību viņiem bez viņu piekrišanas; aicina plašāk izmantot identifikācijas instrumentus, lai atklātu dziļviltojumus un manipulētu saturu, un prasa izveidot autoriem, izpildītājiem un citiem tiesību subjektiem viegli pieejamus ziņošanas mehānismus;
27. uzsver, ka autoriem, izpildītājiem un citiem tiesību subjektiem būtu jāļauj rezervēt un licencēt tiesības izmantot savus darbus mākslīgā intelekta apmācībai, izstrādei vai projektēšanai mērķiem, kas nav saistīti ar zinātnisko pētniecību; šajā sakarībā uzsver, ka ir jānodrošina pārredzamība attiecībā uz tādu apmācības saturu ģeneratīva mākslīgā intelekta sistēmu vajadzībām, kas tiek aizsargāts saskaņā ar autortiesību aktiem, lai nodrošinātu, ka tas atbilst piemērojamiem Savienības vai valstu autortiesību aktiem, un tādēļ uzsver, ka šādu ģeneratīva mākslīgā intelekta sistēmu nodrošinātājiem ir jādokumentē un jādara publiski pieejams pietiekami detalizēts kopsavilkums par šādu apmācības datu izmantošanu neatkarīgi no tā, kur šāda apmācība ir notikusi, lai varētu pienācīgi piemērot Savienības autortiesību tiesību aktos paredzēto izņēmumu attiecībā uz tekstizraci un datizraci;

Perspektīvas

28. aicina Komisiju izveidot Eiropas mūzikas novērošanas centru, kas sniegtu informāciju par mūzikas tirgiem Savienībā, vācot un analizējot datus dalībvalstīs, kā arī analizētu un ziņotu par juridiskiem jautājumiem, kas ietekmē mūzikas nozari, jo īpaši mūzikas straumēšanas tirgu, lai attīstītu šo nozari;

29. aicina Komisiju turpināt uzlabot programmu “Radošā Eiropa”, jo īpaši veicot visaptverošus pasākumus mūzikas jomā;
30. uzsver, ka mūzikai ir liels potenciāls vēl vairāk veicināt Eiropas kultūru, vēsturi, mantojumu, vērtības un daudzveidību; uzskata, ka mūzika arī var veicināt Savienības maigo varu; uzsver, ka Savienībai liela uzmanība būtu jāpievērš Eiropas mākslinieku popularizēšanai trešās valstīs; šajā sakarībā aicina Komisiju izstrādāt visaptverošu Eiropas eksporta stratēģiju Eiropas muzikālo darbu jomā;
31. aicina Komisiju izveidot strukturētu dialogu starp visām ieinteresētajām personām, lai apspriestu pašreizējos jautājumus, kas ietekmē mūzikas straumēšanas tirgu, un sadarboties, lai rastu kopīgus risinājumus nolūkā taisnīgāk sadalīt ieņēmumus no mūzikas straumēšanas platformām, jo īpaši autoriem, izpildītājiem un neatkarīgo producentu mazajiem uzņēmumiem un mikrouzņēmumiem, līdztekus gaidāmajiem tiesību aktu priekšlikumiem par algoritmu pārredzamību un Eiropas muzikālo darbu atpazīstamību;
32. aicina Komisiju apsvērt iespēju ieviest Eiropas industriālo stratēģiju mūzikas jomā, lai Savienība varētu veicināt savu mākslinieku un muzikālo darbu daudzveidību, galveno uzmanību pievēršot Eiropas mūzikas nozares ietekmei un daudzveidībai, atbalstot mazākus dalībniekus, piesaistot vairāk ieguldījumu, nodrošinot māksliniekiem lielāku atpazīstamību un kvantificējot rezultātus;
 -
 - ◦
33. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

PASKAIDROJUMS

Digitalizācijas paātrinājums, ko piedzīvo mūsdienu sabiedrība, rada nelīdzsvarotību ierastajās sociālajās savstarpējās attiecībās, kuras dažkārt ir grūti pielāgot vai pārveidot tieši pārmaiņu ātruma dēļ. Visi tirgi ir saskārušies ar nelīdzsvarotību, un dažos tā ir izteiktāka nekā citos. Šīs pārmaiņas ir skārušas arī kultūras nozari. Tiešsaistes patēriņa parādība (un no tās izrietošā digitālā pirātisma sērga), globāli pieejamo darbu masveida pieaugums un no tā izrietošais patēriņa un konkurences pieaugums, jaunu rīku izmantošana radošajā procesā, mākslīgā intelekta straujais uzplaukums, virtuālo pasauļu jeb metaversu parādīšanās ir izraisījuši vērtību ķēdes dalībnieku līdzsvara maiņu, ja ne pat jaunu dalībnieku parādīšanos un citu faktisku izzušanu. Ņemot vērā labi zināmo kultūras ekosistēmas trauslumu un nedrošību, kā arī to, ka šīs pārmaiņas ir notikušas ar iepriekš minēto ātrumu un ar nepietiekamu un novēlotu reakciju tiesību jomā, var uzskatīt, ka šī sistēma, pielāgojoties jaunajai realitātei, ir saskārusies un saskaras ar lielākām grūtībām nekā citas, galvenokārt attiecībā uz mākslinieku un radošo personu apstākļiem, kā arī attiecībā uz visu vērtību ķēdi.

Var nešaubīgi apgalvot, ka starp kultūras apakšsistēmām mūzika ir viena no tām, kas ir piedzīvojusi viskrasākās pārmaiņas. Tikai dažu gadu laikā ir notikusi pāreja no vinila platēm vai kompaktdiskiem uz masveida patēriņu tiešsaistē. Mūsdienās sabiedrība patērē straumētu mūziku, izmantojot tiešsaistes platformas, kas darbojas visā pasaulē un dara pieejamus miljoniem mūzikas ierakstu (līdz pat 300 miljoniem). Pat mūzikas radio modelis pašlaik piedzīvo norietu. Nekad agrāk pasaule nav patērējusi tik daudz mūzikas un nekad agrāk tai nav bijusi tik plaša piekļuve bezgalīgai mākslinieku, stilu un žanru daudzveidībai. Nekad agrāk mūzikas ekonomiskais "pīrāgs" nav bijis tik liels. Taču šī realitāte ietver sevī paradoksus: vēl nekad agrāk, izņemot nedaudzus ārkārtīgi sekmīgus māksliniekus, mūzikas radītāju un izpildītāju stāvoklis nav bijis tik nedrošs, un vēl nekad agrāk nav bijusi tik maza populārāko stilu dažādība.

Patiesībā mēs esam liecinieki ārkārtējai mūzikas pieredzes komercializācijai, kurā mazāk populāriem stiliem ir arvien mazāk vietas un kurā mazāk izplatītām valodām ir arvien mazāk patēriņa iespēju pat to izcelsmes valstīs. Izveidojoties lielam globālam tiešsaistes mūzikas tirgum, ir izveidojies arvien vienveidīgāks piedāvājums, ko veicina ieteikumu saraksti un algoritmi, kuri arvien precīzāk atspoguļo klausītāju gaumi.

Minoritāšu vai eksperimentālo stilu mūzikas radītājiem vai izpildītājiem ir grūti iegūt atpazīstamību platformās ar milzīgu piedāvājumu. Māksliniekiem atrašanās ārpus galvenajiem ieteikumu sarakstiem vai šo platformu sākumekrāna nozīmē nonākšanu nenozīmīgā stāvoklī. Radiostacijām vairs nav lielu iespēju virzīt tirgū jaunus māksliniekus, un vienīgās alternatīvas ir citi sociālie tīkli, kas vēl vairāk noplicina māksliniecisko pieredzi.

Nepieciešamība iekļūt ieteikumu meklētājprogrammās ir novedusi pie tādām praksēm kā "payola shēmas", kad mūzikas autori pieņem zemākus maksājumus apmaiņā pret lielāku atpazīstamību. Tā noteikti ir postoša prakse, ņemot vērā to, ka ienākumi, ko mūzikas autori un izpildītāji saņem kā autoratlīdzību par savu darbu patēriņu straumēšanas režīmā, ir ļoti nelieli. Mākslinieki ar simtiem tūkstošu savu darbu atskaņojumu gadā nespēj sevi finansiāli nodrošināt, un viņu glābiņš ir klātienē koncerti, nodarbības vai citas alternatīvas aktivitātes. Tas vienkārši nav ilgtspējīgi.

Ir jāveic rūpīga mūzikas nozares vērtību ķēdes analīze, lai noteiktu nelīdzsvarotību un ieviestu korektīvus pasākumus, izmantojot juridiskus instrumentus un/vai labas prakses kodeksus. Analīzē nevajadzētu vadīties pēc aizspriedumiem, mītiem vai dažu mūzikas tirgus dalībnieku demonizēšanas. Visiem dalībniekiem ir būtiska loma, un jebkurā gadījumā visiem ir nepieciešama līdzsvarota rīcība, lai nodrošinātu ilgtspēju un jaunu mākslinieku un muzikālu piedāvājumu rašanos.

"Vienoti dažādībā" ir Eiropas Savienības devīze. Šo frāzi, kas ietverta ES dibināšanas līguma ievaddaļā, var interpretēt divējādi — kā konstatējumu un kā pienākumu:

- tieši ar kultūras starpniecību mēs veidojam sevi kā civilizācijas projektu, un Eiropas Savienība bez kultūras, ko rada visas tajā ietilpstošās cilvēku kopienas, ir tikai tukša čaula bez dvēseles.
- Savienības pienākums ir nodrošināt šo dažādību, bez kuras projekts ir bezjēdzīgs. Šī dažādība izpaužas ne tikai lingvistiski vai etnogrāfiski, bet arī mūsu sabiedrības ļoti bagātīgās radošās magmas aizsardzībā.

Pamatojoties uz šo divējādo paziņojuma interpretāciju, Eiropas Savienība vairākkārt ir pieņēmusi noteikumus, lai aizsargātu kultūras mantojumu un mākslinieku un autoru tiesības gan fiziskajā, gan digitālajā jomā. Ir pienācis laiks veikt pasākumus, kas nodrošinātu radošās mūzikas nozares ilgtspēju un ļautu mums radīt bagātību ne tikai garīgā, bet arī ekonomiskā ziņā. Šis ieteikuma ziņojums, pie kura izstrādes esam strādājuši Eiropas Parlamenta Kultūras un izglītības komitejā, kalpo mūsu pašu atbildības izpildei attiecībā uz šo uzdevumu, sagatavojot tekstu, pie kura izstrādes esam strādājuši kopā ar nozari un kura mērķis ir konstatēt šā tirgus darbības traucējumus un ierosināt risinājumus.

"Bez mūzikas dzīve būtu kļūda, apnikums, svešums," sacīja Nīče; mūzika, iespējams, ir metafiziskākais, neizskaidrojamākais un nesaprotamākais mākslinieciskais pārdzīvojums, ko mēs, cilvēki, varam izbaudīt, tā "burvība", par kuru runāja arī Nīče. Mūsu ziņā ir darīt visu iespējamo, lai saglabātu šo brīnumu Eiropā.

PIELIKUMS. VIENĪBAS VAI PERSONAS, NO KURĀM REFERENTS IR SAŅĒMIS INFORMĀCIJU

Saskaņā ar Reglamenta I pielikuma 8. pantu referents paziņo, ka, strādājot pie šā ziņojuma līdz tā pieņemšanai komitejā, ir saņēmis informāciju no šādām struktūrām vai personām:

Struktūra un/vai persona
<i>AEPO-ARTIS</i>
<i>GESAC</i> (Eiropas Autoru un komponistu sabiedrību grupa)
<i>ECSA</i> (Eiropas Komponistu un dziesmu autoru alianse)
<i>IFPI</i> (Starptautiskā Fonogrāfijas nozares federācija)
<i>IMPALA</i> (Neatkarīgo mūzikas kompāniju asociācija)
<i>ICMP</i> (Starptautiskā mūzikas izdevēju konfederācija)
<i>IMPF</i> (Starptautiskais neatkarīgo mūzikas izdevēju forums)
<i>EMMA</i> (Eiropas Mūzikas menedžeru alianse)
<i>CreativityWorks!</i>
<i>CISAC</i>
<i>MIDEM+</i> , <i>Marché International du Disque et de l'Edition Musicale</i>
<i>Fair MusE consortium</i>
<i>PEARLE</i>
<i>SGAE</i> , <i>Sociedad General de Autores y Editores de España</i>
<i>Warner Music Station Madrid</i>
<i>Promusicae</i> , <i>Productores de Música en España</i>
<i>AIE</i> , <i>Asociación de Artistas Intérpretes o Ejecutantes de España</i>
<i>PRSforMusic: Mechanical-Copyright Protection Society & Performing Right Society</i>
<i>Digital Music Europe</i>
<i>Spotify</i>
<i>Apple Music</i>
<i>Amazon</i>
<i>Google YouTube</i>
<i>Sony Music Entertainment</i>
<i>Universal Music Group</i>
<i>European Coalitions for Cultural Diversity</i> (Eiropas kultūras daudzveidības koalīcijas)
<i>Métamusique</i>
<i>Music Rights Awareness Foundation</i> (Fonds informētības uzlabošanai mūzikas tiesību jomā)
<i>Salt</i>
<i>Pivotaleconomics.com</i>

Par šā saraksta sagatavošanu ir atbildīgs vienīgi referents.

**INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU
ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	28.11.2023
Galīgais balsojums	+: 23 -: 3 0: 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Chiara Gemma, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Niklas Nienauß, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	João Albuquerque, Ibán García Del Blanco, Łukasz Kohut, Marcel Kolaja, Emmanuel Maurel, Wolfram Pirchner, Rob Rooker

**ATBILDĪGĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

23	+
ID	Catherine Griset
NI	Andrea Bocskor
PPE	Asim Ademov, Tomasz Frankowski, Wolfram Pirchner, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	João Albuquerque, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Łukasz Kohut, Marcos Ros Sempere
The Left	Niyazi Kizilyürek, Emmanuel Maurel
Verts/ALE	Niklas Nienaf

3	-
ECR	Rob Rooker, Andrey Slabakov
Verts/ALE	Marcel Kolaja

1	0
ECR	Chiara Gemma

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas